

):(9):

... (.

-1

.(!

-2

()

.

!

-3

!

-4

!

-5

!

!

()

-6

):

-7

(.

!

:

-

!.

PROGRAMA KKP

- BI TEKATINA SEDSALA 21: RE CIHANA ME
- Welaten Sosyalist
- Tekosinen Serxwebune yen netewi
- Cina Karker
- Tevgeren Civaki yen Nu, Ne Cihgiren Cina Karker in, Hewalbenden We Ne.
- Ji Kadbuniya Binavend ya Emperyalist re Na!
- Kapitaliz, Xweza u Mirow
- Li Diji Kapitalzme Emperyalizme Li Her Qade Tekosin Didome
- **NERINA GISTI LI KURDISTANE**
- **SAZIYA SIYASI U ABORI; CIVAKI YA KURDISTANA BAKUR**
- Gesbuna Kapitalist Li Kurdistan Te Tevsandin
- Burjuvaziye Kurd-Kurdistan Li Diji Sorese ye
- Li Kurdistan Bakur Artesa Kede Mezin Dibe
- Di Hilberine de Keda Zarok u Jinan ya Bimese Zede Dibe
- Dorhela Xwezayi Te Helsandin, Tews Ekolojik Xirab
- Kurden Li Hela Tirkiyaye Dijin
- **WESFA SORESE**
- **ARMANCA IQTIDARE U WESFE PARTIYA KOMINIST A KURDISTAN**
- **SAZGERIYA NETEWI U AVAKIRINA SOSYALIZME**
- **TEKOSINA JI BO DAXWAZEN ROJANE**
- Di Dawi li Cawsandin Li ser Gunditiyen Kedkar Were dayin
- Dive Bajar Di Rewsek Le Bete Jiyin u Xweger De Bin

2003©dengekurdistan

Bi tekatina sedsala 21. re, emperyalist-kapitalizm, kada erde ji boi mira vatiye bere bere dixewre ku le naya jiyin. Rejimen emperyalist-kapitalist, tam bi durritiyeke parezgeriya "mafen mirowan" "wekhevi" u "demokrasiye" dikan. Le bele, di jiyana hekiki da u di pevarojaya kadbuniya binavend ya emperyalist de:

Li ser rüye erde hevrezana di navbara Bakure dewlemend u basure xizan de te kur kirin. Bedadiya belavbuna deremete u mehtina cini te giran kirin. Bi seren heremi, gel bi hev tene sikandin. Betali mina berfendae mezin dibe. Cina kapitalist heza pista zordari, kevneperisti, bazirganiya tevizanker u cekan e u ve rewse didomine. Qirejkirina cihane u talana cawkaniyen xwezaye, li layen berjevendiya xwepersist ya cini didome. sazumana emperyalist- kapitaliz ji mirowatiye re biyani dibe u weki sazumaniki dive bete derbasbun bi sid nezi pasiya xwe ya diroki dibe. Di bingehê hemu wan nakoki u bi hevketinan de, li capa cihane u yeko yeko li peleyan dinamiken sorese digihije u ges dibe.

Ji derketina civaken bicin ta niha, kominizm weki rizgariya mirovatiye ya pasi, hebuna xwe didomine.

Partiya Komunist a Kurdistan iro, ji duh bizetir, di we baweriye de ye ku dahutiya roni ya mirowatiyekominizme da ye. Di ve riye da, li diji emperyalizme, kapitalizme, li gel tewgera komunist ya cihane, li ser bingeha enternasyonalizma proleterya ser ges dike.

Li gel nawendbuna ermiya ya capa cihane zedebuyi, li hember tewgera kede, helwesten hezen siyasi yen burjuvaji ji zede dibe. Partiya Komunist a Kurdistan, li ser bingeha regezen enternasyonalizma proleterya, li diji we helweste, di baweriya diwitina afirandina yekitiyek bi sid ya tewgera komunist ya cihane de ye u ji bo gav avitina li layen afirandina enternasyonalisteke nu gazi partiyen komunist yen bire dike.

Netewe me, yek ji wan netewen terwende ye ku li ser kada cihane, dewleta xwe ya serbixwe danemezrandiye. Cawsandinexwini yen netewi yen bi sedsalan pekhati, astengkirina gesbuna yen li ser cand, ziman u bi awaye ki gisti astengkirina gesbuni ya netewi, di naw gele me da dawxeza azadiyek kur i pesi le naye girtin afirandiye. Dinamika netewiya soresger ya ku ali wan hemuyan ve te xwedikirin, ji bo netewa me, peywira damezrandina dewleta netewi ya sosyist u azadi, di we riye da serkirin, daniye ber proleteriyaya Kurdistan a Bakur.

Ji ali din ve kapitalizma welete me bi ya Tirkiye re di tekiliyek bi sid de ye. Dinamizma soresa gele me ji hela rasteqani ya camidi va ji ali tekiliyae hatiye afirandin u va ji te diyarkirin. Ji ber ve yeke dimena soresa Kurdistan ya civaki u dimena soresa Tirkiye ya civaki li ser hev dikevin. Hekiqeten camidi yen behsa, di armanca iqtidare da, peywire mesandina tekosine ya bi cina karkeren Tirkiye re, ji derdixe pesiya cinea karker va Kurdistan a Bakur.

Li Kurdistan a bakur nakoqiya ked- sermiyan kur dibe. Nakoqiyen netewi, cini u yen din li ser bingeh u li dora nakoqiya ked-sermiyane tese digre, nawerok qezanc dike. Proleteriyaya Kurdistan a Bakur, bi geskirina rizgariya netewi ya li diji rejima K.T re, di heman pewajoye de, li ser bingeha tekosina cini, li diji burjivaziye xwe ye tevkar ji, di riya sosyalizme da, di bin bare geskirina tekosined ye.

Hemu van serten cemidi ku peywira diroki li layen koministen Kurdistan derdixe pes; rexistinkirina proleterya, pesengikirina her cuhen tekosina we, bihezkirina artesa siyasi u rakirina astengenli pasiya gesbuna civaki-netewi ya.

Partiya Komunist a Kurdistan weki partiya siyasi ya proleteriyaya Kurdistana Bakur ku di kongreya 1. ya di Adara 1982 an dedamezerandina xwe beyan kir;

di seten mecburiyeta avakirina dewleta netewi ya netewa me u di hekiqata hebuna neteweyen serdast u bindest de; bi tewgera koministen Tirkiye re, di layeneki siyasi ku hevudin tamam dike de, iqtidare armanca dike. Di hilberina xwe ya nezeri u idolojiye de Marxizm- Leninizme reber digre.

BI TEKATINA SEDSALA 21: RE CIHANA ME

Pespaziya serbest u dagirkirina koloniyen kombunek madi ya mezin pekani. tevli gesbuna tekniqiya gihst dimenek pes, siftbun u navendibunsermiyan, di sere sedsala 20 an de gihand derenca tekele. Ku ew ji kapitalizm gihand derenca emperyalizme ya pasi ya riziyayi.

Emperyaliz, di diroke de cara yakemin hevparvakirina cihane pekani u di nava civaka bicin de, hezen hiberine di derenca heri bilin da ges kir. Di pevajoya pasi de ket nava buhranek kur u li gisti dunyay e buye astenga heri mezin ya pesvecuna civake u ji hela camidi ve ji bo rizgariya proleterya sert gihandiye.

Buhrena, mistek dewleten emperyalist, ji bo parvekirina dinyaye, ber bi ser ve bir. Di ve navbereda proleterya ya Rusaya ye bi soresa Kewcere ya di sala 1917 an de dest dani ser iqtidare. Soresa Kewcere, di guherina ber bi pes ve di ji bo carenusa mirovatiye ya cihane momenteke dinimine. Di serdestiya emperyalist-kapitalizme ya ku ebedi dihat zanin de neqebek diyar ya pesin vekir. Bi vi avayi, li hember hemu berxwdana emperyalizme, mirovatiya dinya ye ji kapitalizme derbasi sedsala sosyalizme bu.

Yekitiya Sovyet, bi pistgiriya tekosina cinen karker yen welaten kapitalist u tekosinen netewi yen gelen di bin nire kolonitiye de, li pey hev derb li emperyalizme da. Yekitiya Sovyet u tewgeren sosyalist ji sere emperyalist ye hevparvakirine ye duwemin, bi serketinek ku ji damezrandina bloqa sosyalist re re vekir, derketin. Bi soresen rizgari yen netewi li pez hev re, li Asya u Afriqaye rejima kolonizma klasik hat hilwesandin.

Welaten Sosyalist

Dewleten Sosyalist u pariye kominist ji bo gelen xwe u yen dunyaye gelek pengaven hereni u biker pekanin u li ser cuyuna sedsala tesiren soresger kirin. Le bele, ber bi pasiyan salan 1980 i de bloqa sosyalist ku YKSS (Yekitiya Sosyalist yen Sovyet) seri le dikisand, ket pevajoyea hejin u belavbune. Yekitiya Sovyet u rejimen sosyalist yen li rojevaya Awrupa, ji ber sedemen derve u hundir bere bere ruxiyan. dewleten sosyalist yen bere, di riya vegere ya kapitalizme ba dimesin.

Bloqa sosyalist ku dinamikek muhim ya pevajoya soresa cihane bu, edi nine. Mina Cin, Wietnam, Kuba, Koreya Bakur ku niha le partiye kominist li iqtidare ne, dewleten sosyalist yen yekjimar hene. Di piva dinya ye da, tews di nava sosyalizmu emperyalist-kapitalizme de hebu, weki muwaqet iro li leha emperyalizme hatiye guherin.

Bi teketina sedsala 21. re li hemu cihane, tekosina li riya sosyalizme, didome. sedsala me, bi teketina sedala 21. re ji, taybeti u dinamika xwe ya ji kapitalizme derbasi sosyalizme ji diparezi. Li hember ruxina rejima sosyalizme, li hemu cihane, dinamiken tekosina ji bo sosyalizme ges u xurt dibe. Di ve layene de, di demek kurt de xwe hevdana tevgera kominist ya Urus gesbunek ereni ye. Li gel hemu zeaf u ruxine ji sosyaliz, seqla xwe li sedsala 20 da. Le bele hesabdanhev ya pasi ya li gel

kapitalizme ji sedsala 21. re ma.

Tekosinen Serxwebune yen netewi

Sedsala 20. di heman deme de, li diji emperyalizme ji bo serxwebuna netewi, bu sedsala rabuna gelen koloni yen Asya u Afrika. Ciruska serxwebun u azadiye ku ji ali Soresa kewcere ve hate vexistin, bi pstek kirinen pirali yen rejimasosyalist u tevgera karkeren dinyaye, gelen metingeh, zincira metingehkariya klasik perce kirin.

Berbi pasiya salan 1970 i ve, li cihane, bi dehan dewleten nu yen ciwan i serbixwe yen netewi hatubun avakirin. Le bele ji wan dewleten netewi tene cendekan ji hela abori u siyasi ve serxwebunea xwe ji emperyalizme karibun biparezin. Di demek kurt de, piraniya wan, li ser hime siyaseten metingehkariya nu, ji ali abori u siyasi ketin nav gerinike tekiliyen emperyalizme. Emperyalizm heca li despeke, li gel ixrackirina meta, bi ixrackirina sermiyane re, tekiliyen metingehkariya nu, pisti hilwesina metingehkariya nu, psti hilwesina metingehkariya klasik, gisti kir u kir rejimek.

Bi tekatinaa sedsala 21 re, pevajoya tevgeren rizgari yen netewi ku damezrandina dewleten netewi armanc dikirin, edi weki dewrek diroki hat girtin. Dervayi Netewa Kurd u hinek gelen din, tekosinen sexwebun yen netewi, bi awayeki gisti u diyar li capa cihane edi qediyar. Tekosinen rizgari yen netewi li cihane, disa bi awayiki diyar, ji dinamikbunek diji-emperyalizme derketiye.

Di roja me ya k sosyalizm li hember emperyalizme ji tewsek bi rayda derketiye de, tekosonen rizgari yen netewi ku hena didomin, xetereya ku bikevin bin tesira emperyalizm u kevnepereştiya heremi, her roj mezintir dibe.

Tevgeren netewi yen burjuva-demokratik, yen sosyalizme armanc nakin u tene siyaseten rizgarixwaz disopin, di hurandina pasi da, weki pevajoyek misoger careserkirine, di tekiliyen bi YDA (Yekitiya dewleten Amerika) u hezen din yen emperyalist-kapitalist re te danin de, dibinin. Yen ku li Filistin, Afrikaya Basur, Kurdistana Basur U Irlandaya bakur tene jiyin, bune numuneyen ve yeke yen jindar.

Ewleyiya rawesta li diji emperyalizm u kevnepereştiya hermi, di serdestkirina perspektiva rizgariya civaki (sosyalizm) li ser rizgariya netewi de, derbas dibe.

Rejima cihana gelen bindest ku bi derencen tevel ji par re mane, bi gotina hemberhev, le di rastiye de bi tekiliyen yekeli ve, di bin nire cihana emperyalizme da ne. Ev cihana bindest, niha qada ku nakoqiyen sazumane, heri giran le didin der in. Di bin gelsen havirdore ku ji ali emperyalizme ve ten ixrac kirin, bircimana gisti u lepen nexwesiyen perok de ne. Canden wan di bin dagira emperyalizme da ne. Teknolojiya wan ya, sazumanek qast ya demboriye.

Emperyalizme adeti, sazumanek qast ya nawnetewi afirandiye. Bare giran ye kulmek teryeye, ye li bane piramide rawestiyane, gelen bindest yen bin hildigrin u diksinin. Yen heri li bini ji, gelen

mina gele Kurd ku hena dewleta xwe ya netewi danemezrandine. Li seri, li devleten rojeva yen Awrupa, dewleta netewi , beri beri ji odaka nawendibune ya kulturi, siyasi u abori derte. Navendibunedi dora avahiya senetewi tese digre. Ev pevajo de gelek salan didome.

Her ku sinoren dewleten netewi diqirce u hereemiya diji qutuba navendibune bihez dibe, dinamiken neteweperestvan u nijadperestji weki hilberen ve yeke li ser hime teveliya civaki u kulturi diafirin. Eva han ji tevgeren weki rizgarivanen netewi yen weletparez nayan berisandin.

Partiya Kominist a Kurdistan bawer dike ku, li diji emperlalizme rizgariya civaki ya gelen Asya, Afrika u nev u Basure Amerika, di rojeve da ye. Karker u gelen kedkar, heta li weleta xwe li diji kapitalizme ser nadin, nikarin li diji emperyalizme rizgariya civaki pek binin. Ji ber ku, rizgariya civaki ya gel ya rasti, weki rizgariya civaki, bi sosyalizme dikarem pekwere.

Cina Karker

Dinamika bingeh ya heri fireh ya cihane, mina duh, iro ji cina karker e. bingehen camidi yen dinamika ku ji ali nakokiya ked u sermiyan ve te xwedikirin, li her qunca cihane bihez dike.

Li pasiy salen 1970 i, berebere sere soresgeri u tekosina cina karker ket pevajoye pengi u sun de cune. Ew pevajo hena ji nehatiye derbasbun. Di pengiya hatiye jiyin de, sekana idolojik teorik ya tevgera kominist ji xwedi par e. her deme tekosina cina karker u tevgera kominist tesir li hev kirine.

Di roja me de, welaten emperyalist li seri, li hemu weleten kapitalist sermiyan, bi saya vezinya ku di hime teknik ya hilberina kapitalizme de pek tine, cina karker ducari erisen pirali dibe. Sermiya ku li riya derketina ji buhrane digere, pista xwe daye gesbuniya teknolojik u pe cina karker di bin gulubaranek caperast da histeye. Sermiyan vezirkirina hoyen mehani, bicihkirin u xebate, di pevajoya hilberine de weki "hiskiyek" dive bete derbaskirin, dibine. Diwxaze, grev, peyman gisti u sendika li seri, hemu qezencen ku cina karker bi seren xwini u di pevajoya 200 sali de bidestxistiye, ji hole rake.

Bi awayeki diyar pasihatina tekosinen sexwebuna netewi u bi gesbuniya kapitalizme ya bi kurahi li qadan Asye, Afrikaye re, sere cini ye li ser hime nakokiya ked-sermiyan, nisan dike ku de li van deran ji, hin berfireh u xwes xuya bibe.

Weki din, sermiyane bere xwe daye armanca pevajoya kede ya sparti pisporiya vezini, diji ya ku hatiye armanca kirin, nakokiya sermiyan, hem kur dike, hem ji bini fireh dike. pevajoya kede ya sparti pisporiya vezini, di kosa xwe da dimeniken diji dihevne u wan bi hez dike. Pewgihen keda berdara fireh dibe u di nava gisti ye kede de nisbeta keda entellektuel ji mezin dibe.

Cihana iro, li gelek weletan, li ser durexiya dijraber parvebuye u cihanek bies u xwinar e. dijraberiya yekem u himi di nawbera ked u sermiyan da ye. Ev dijraberiya di sewiya netewi u nawnetewi de her dice bi hez dibe. Tekosina cina karker ya her weletiki, edi ji

tekosina li diji "burjuvaziye xwe" derte, berbere de bibe tekosina diji yekdestiya navnetewi. Sermiyane navnetewi, ji hela suxulen xwe ve sinoren welatan dixe rewkek teseyi.

Gesbuniyen birbi derbasbuna sekana tevgera kominist u ya cina karker ku ji demeke vir va didome, te jiyin. Li diji erisen sermiyan ya zede dibe, cih bi cih ali cina karker ve bersiven sert te dayin.

[Tevgeren Civaki yen Nu, Ne Cihgiren Cina Karker in, Hewalbenden We Ne.](#)

Civaka xeridar ya kapitalist, cavkaniyen xwezaye bi sid di cikine, dorhele qirej dike u ruxine pes de dibe, ihlala mafen mirowan zede dike, azadiyan ji hacir dike, cudagirtine cinsi yen li ser jinan u zordestiye di ser wan didomine... li hember van jiyanan, cina karker u tevgera kominist li diji van gelsan bi siyasetik binaverok, tekosinek dinamik ges nekirine.

Tevgera Kesk, mafen mirowan, parezgeren asiti u yen jinan, dijraberen se....evena weki tevgeren Civaki yen Nu ne. TCN, li hemu deren cihane ges bun u bihez bun.

TCN ya ku ne li diji kapitalizme le pirani li diji akama we tedikose, ne cihgire cina karker e le hewalbenden we ne. Di seten kapitalizme de tu cin an teqeyek karibe ciye cina karker, muxalefeta civaki u dinamika soresger temsil bike, nine. Dinamika himi ya guhherine, cina karker e.

Tevgera kominist dive, hem bi TCN re tifiqan pekbine u hem ji bi perspektifek siyasi ya pirsgriken TCN xwedi u motive dike, karibe xwe bigihine koman.

[Ji Kadbuniya Binavend ya Emperyalist re Na!](#)

Kapitalizm, li capa cihane bu sazumanek serdest. Le bele ew serdestiya kapitalizme li parzemin u welaten tewel, bi sewiyen cuda ges bun.

Gesbuna kapitalist ya binavend ya emperyalist li herema cihane ya din (linivkada basur) di xetek bi diviyahi u bi berjevendiyan emperyalizme ve giredayi hat ges kirin u ges dibe.

Sermiyane, kapitaliz, kir sazumanek cihane. Ew yeka han, jikadbuniya binavend ya emperyalize (integrasyon) ya ku di salen pasi de hat bihezkirin re, rewsek camidi ya bisemt pektine.

Bakur ya emperyalist ye yekdestiya zanisti u teknolojiye xistiye desten xwe, gava ku we sanayiye xwe ges dikir, welaten Emreka yen basur u navend, Efrika u Asyaye mecburi weki civaka werzeyi dikir. Le di roja meda ew, derbasi "wedayi sanayiye"buye, u ve gave, ji welaten xizan yen basur re sanayibune derpes dike.

"guhheztina sanayiye" ku bere bere bi tempoyek bihez te pekanin, tekiliyen nawbera metropolen emperyalist u welaten di nava tekiliyen tora metingehkariya nu de ne ji dixe rewseke benavgin. Ev gesbuni, beistokrari u buhrana li welaten ji par ra mayi, bi sekleke benavgin bigihine welaten emperyalist ji. Zemina

ve gesbuniye her dice bi hez dibe.

Kadbuniya ku di serdestiya sermiyane emperyalist de ges dibe, ji aliyeke ve dewlemendiya manewi u garingiya xwecih ya dewleten bi tora metingehkariya nu ve hatina giradan diheline, u tune dike, dihm dike; ji ali din ve hilberina daringi, dixe bin desten sazumana finans ya emperyalizme u bi vi avayi mehtina li ser gelen cihane giran dike.

Kadbuniya navendibuna emperyalist, bi vaan hemuyan dibe serek ye astenge pesvecuna gelen Asye, Efrika u Emreka latin. Careserkirin, di soresen civaki yen ku ji kapitalist emperyalizme de qetandinek kur pekbini da ye.

Dimenek din ji ya navendibuna (kadbuniya) sermiyan, bere pesin li dora bloqbuna yen parzemini/hermi sifti qezenc kirine. Li dora van her se misrakan Europe (yekitiya Europa), Emreka Bakur (NAFTA) u Rojhilata dur (OPEC), entegresyon kur dibe.

Emperyalizm u gesbuniyen nawekhev, ji tegihistina cihana me ya iro re disa ferisandinen kilit in. Sihftbuniya sermiyan u zagona gesbuniya kapitalizme ya nawekhev, zemina ruxandina tewsa heze ya di navbera navenden emperyalist yen mina DAY, Rojevaye Ewropa u Japonya de heye, bi hez dike. Weki din Cin u Urus ji li capa cihane potensialen bihez u hejandina tewsan hildigrin.

Pevcuna berjevendi ya misraken hezen emperyalist, berbi hev berayda kirine ve cuyin u sere jibo buyina hezek super, faktoer din ya ku buhrana rejima emperyalist kur dike ye. Nakokiyan ji sere serdestbune ye di navbera emperyalistan de diafire u de biafire, heta ku depresyonen cidî pek neynin nayan ferisandin.

[Kapitaliz, Xweza u Mirow](#)

Karektera ruxen ya kapitalizme ya li ser kesitiya mirov u xwezaye, suxilina xwe didomine.

Ramana mete u bi xirsa kara betûxûb "civaka keridar" bi hemu heza xwe te ges kirin. Sermiyan, bi derfeten ku teknoloji bi dest dixe, hemu nirxen daringi (cavkani) yan li xwezaye ne vedihuerine meta ji dajo pesiye..armanc ne mirov , hin behtir ji kar e!

Li civaka kapitalist ku le mulkiyet u pere biqanda kata Xwede te mezinkirin, ji hemu helan ji dibe astenge sereke ya gesbun u bihezbuna aza ye li pesiya kesiti u nirxen manewi yen mirov. Civaka kapitalist ya binavenda meta ya biyena nirxen mirova e, kesitiya mirov dihincirine u disewisine.

Di van merccan da parastina xwezaye u ges kirina kesitiya afirander pirali ji mirovatiye, berebere, di tekosina diji kapitalizme da girengahiye kezenc dike.

Dive komininst bi armanca nivsen dahatiye ra cihanek le bete jiyin bihelin, bi guncandenek ekolojik bin bi perspektifa zeman azadkirine ya ji bo gesbuniya pirali ya kesitiya mirov, xwe

bigehinin koman.

Li Diji Kapitalizme Emperyalizme Li Her Qade Tekosin Didome

Sazumana kapitalist emperyalizm bi saziya xwe ya siyasi, civaki u abori hov dibe, dirize u buhrana we giran dibe. Sazumana temsili ya burjuwa u avahiyan we, bi bertil, firiwi u dek u dolaven siyasi, li cem koman, ewleyiyen xwe winda kirine. Ew masina ewleyiye didome.

Komen gel yen fireh, ji siyaseta burjuwa ya qewebuyi ya bisalan e pekanin, edi sar bune.besdari u peyvendiyan hilibjartina mezringehen temsili re, bereber kem dibe.

Nakokiyen hemu sazumane rojbiroj bihez diben. Evana hena ji iro ve buhranen abori, teqinen civaki u seran ra, re vedikin. Emperyalist, li hemu kadan bi hev re qeyse diksinen. Di cercawa "zagona gesbuniya newkhev" de li navbera wan, tewsa heze xera dibe u dikevin kampbuniyan. Even han dahatiya cihana me daveji xetere.

Sazumana emperyalist kapitalizm, bi hemu wesfen xwe yen derdem, ji bo, li ser cihane serdestiya xwe didomine dixebite u li gel xew ji dinamiken ku de we hilwesinin ye demokratik, civaki-netevi u cini bihez dike. Li her qadan, li diji emperyalizme u kapitalizme sere weki sparti van dinamikan, ges dibe, bihez dibe.

Di sere li riya ruxandina sazumana emperyalist kapitalize de, bi cinen karker yen welaten kapitalist, bi tekosinen rizgari yen civaki-netewi u bi welaten sosyalist re dive tekiliyen navnetewi yen bisid u pisgiri yen calaki betin geskirin.

Bi armanca soresa da li welateki herema me pek were, zincirane li welaten hereme ji bigehije serfiraziye, bi hezen pesveru, soreger u kominist yen herema me re, bi perspektifa ku bi wan re li capa hereme sores bete geskirin, dive tekosina navnetewiwere berfireh kirin. Partiya me bi ve armance, ji bo bizava hevbes, gazi tevgeren kominist yen hereme dike.

NERINA GISTI LI KURDISTANE

Gele me, bi aboriya xwe ya xweru bi nirxen xwe yen civaki di berwaren tevel de bi dewleten ku damezrandiye, bi tekiliyen xwe yen pirali bi gelen ciran re, di afirandina SAREZAYIYA MEZOPOTAMYA ye de rolek pevist listiye.

Bi cavkaniyen xwe, bi riyen bazirgani yen ku te ra derbasdibun u bi cihe xwe erdnigar, Kurdistanane bala imperetoriyen mezin yen we deme kisandiye.ji ber we yeke welete me, artesen Erebi-Islame di seri de, ducari erisen dewleten tevel buye u ketiye bin desten wan.

Rekabeti di navbera imparatoriyan Osmani u Irane de dom dikir, di sala 1639 an de, li Qesra Serin, bi peymaneke hat dawiyandin. Dabesina Kurdistanane ji diroke de cara psin bi ve peymanere ket resmiyete.

Welate me bi sedsalan tuji dagirkirinen biyaniyan bu. Welate me bu qada tekosinen di nawbera imparatoriye Osmanî u Irane yewn ji bo serdestiye de ser welate me pek binin. Sihetiyya li ser welat, bi rayeyen heremi yen ji serokesir, sex u begen feodal re bindestiya biyani; bi ya biyaniyan ji talan u mehtina reveberen heremi dihat rupus kirin. Ole gele me u civaki, bun astengen sereke.

Pisti ruxina Imperatoriya Osmanî, ji serhildanên netewî yên Kurd re mercên destdayî pêkhatin. Di sere emperyalîst ye yekemîn de, erda Osmanîyan (di ve navberê de Kurdistan jî) jî alî dewletên Ingilîz, Fransayê u Carîtiya Urusê va hat parve kirin. Serhildanên Kurdan jî li dijî erîşên van dewletan tek cun. Bi soresaya Kewçerê ya di 1917 an de dagirkirina Carîtiya Urusê ya ser Kurdistanê jî ber xwe rabu.

Le beke Ingilîzîstanê tevli Kurdistanê Basurê erda Iraqê ya îro dagirkir. Fransîyan jî tevli du heremên Kurdistanê, erda Suriyayê ya îro dagirkir. Pîstî serketina tekosîna netewî ya Tirkî, di sala 1923 an de peymanê Lozane pêkhat u pe ra jî Dewleta Komara Tirkîyê hat damezrandin u hat nas kirin. Erda Kurdistanê ya fireh (Kurdîstana Bakur) di nava sinorên Tirkîyê da (gora Lozan) hat histin. Bi vî awayî welate me ye ku bere bubu du perçeyên ve çarî bu çar parçeyî.

Li dijî ve çiyûna neteweyê me heta salên damezrandina Komara Mehabade, di berxwe da. Dewletên dagirker, bi alîkariyê yan hev u bi pîstgiriya emperyalîzme, her çarî tekosînan rizgariyê yan Neteweyê Kurd tekbirin.

Her dewleta ku Kurdistan dagirkirîye, di pevajo yêda, bi dewletên emperyalîst re ketin tekiliyan. Bi heza ku van tekiliyan standin re, bi parçeyên Kurdistanê yên dibin dest entegresyona civakî u aborî pekanî. Bi vî awayî jî dinamîzma soresaya Kurdistanê jî hev xistin. Ji boî destxwestina rizgariyê xwe, li her perçeyî, sêrten dirîngî yan tekosîna hevbesî bi kedkar u karkerên netewîyan serdest re pêk hatine. Evana hemu, daxwazê parastina Neteweyê Kurdî ya bi destxistina serxwebûna netewî u yekkirina netewî ya her çar parçeyên welatê jî hole ranekirîye. Daxwazê yekitiyê dirokî ya mafedarî ya neteweyê Kurdî didome. Partiyê a Komînistên Kurdistanê, di bin serdestiya netewî ya gele me da, yekitiya Kurdistanê diparêze u rîya berbi yekitiyê ve diçe de, bi zanîna, herî kem pêkhatina azadiyê du parçeyan tevdi gere.

Dewletên dagirkerê hexlê didin ku bi çalakiyê u hilvêstên hevkar, tekosîna her parçeyî te dayin, tekbirin. Hewldidîna ku serhildana li parçeyekî pêk te, hertim li dijî rizgariyê netewî u tewgerên komînistî yan li parçeyên din, were derxistin. Ji bo tekosîna netewî ya me, dijî hezen soresgerî yan herem u çihane bete derxistin, hewl dayin. Evana hemu, li gîstî Kurdistanê yekitiya çalakiyê ya hezen komînist-soresgerî u demokratî, waletparêz jî pevîstî dike.

Partiyê Komînistî a Kurdistanê, ji bo berterf kirîna hemu van hewldanên dewletendagirkerî u yan emperyalîstî, ji bo destek kirîna serketina tekosîna li parçeyekî, ji boî aheng kirîna tevgera rizgariyê yan netewî ya me bi hezen heremî u çihane yan soresgerî re pêk were, bi hemu heza xwe da bixebite. Bi ve armancê, li gîstî

Kurdistane ji bo afirandina Eniyek Pistgirtiye de hewl bide xwe.

SAZIYA SIYASI U ABORI; CIVAKI YA KURDISTANA BAKUR

Pisti ruxiniya imperetoriya Osmani, weki dewletek uniter Komera Tirkiye hat damezrandin. Komera Tirkiye ku li ser bingeha nijadperesti u soveni damezriye, dawi li statuya metinghkari ya Kurdistane ya di dema Osmani de hebû, ani. Weki Osmaniyen ciyawaz, heqiqeta ciyawazbuna netewiye-gele Kurd hati red kirin. Hebûna Kurd u Kurdistane hat red kirin. Bi integrasyoniki biguncan dagir u ilheqa kulturi, siyasi u abori li Kurdistane hate berfireh kirin u rewsa we hat giran kirin. Di roja me da ev dagir u ilheq te berfirehkirin.

Burzuwaziya Tirk, serdestiya xwe ya li ser Kurdistane tene bi azinen zore najo u bi ve yeke kem nake. Tevli ve burjuvazi, berepesin hezen serdest yen Kurd skandiye nava li hevhatinek ku vi diyar kiriye. Burjuva u cinen serdest yen Kurdistani, bi vi awayi di iktidare de bune xwedi gotin u gihistine imkanen gesbuni yen abori. Ji ber ve yake ji, riya hevkarîya hîlbijartine u ji tekosina netewi vekisiyane.

Komera Tirkiye ku mafe serbesti u azadiya Kurdistane bi dare zore copandiye, bi saziya xwe ya leskeri, siyasi u idari serdestiya xwe li ser welate me damezrandiye u bi we awahiye ji, hemu aliyan ji, gesbuna me ya netewi re biye asteng. Ji ber ve yeke ji, gelsa sedesti u azadiye ji bo gele me ye karker-kedkar re buye gelsek heri lez u heri bingeh. Komera Tirkiye zordestiya netewi ya ku bi tevkustin, nefikirin u bi gockirinan pekaniye, bi bi hemu hovitiyan ji didome. Eva han ji hela abori ve te we maneye ku Kurdistan, ji bo burjuvaziye Tirk buye bazarek hundirin u ciye talan u ruxandine. Ji hela siyasi ve, di bin deste dewletik biyan de ji serdestiya xwe ya netewi bepar maye. Ji hele civaki u kulturi va ji bi awaye domkirina esirtiye, berfirehbuna nezaniye, pasaftina bi zore u kemditina netewi, xwe dide der.

Ji Kurdistana Bakur berbi metropolen Komera Tirk ye ve gockirina rewsenbiran didome. Rewsenbiren me ji ber bir u baweriyen xwe tene kustin an tene hepst kirin. Hevotina bi zimane maderi ji qedexe ye. Qedexekirinen li ser ziman u kultur a Kurd ku zagonan anine u cevsandinen polis bi giranbuni didome. Jinen me, di bin bare zordestiya netewi ya giran da difetisin.

Gesbuna Kapitalist Li Kurdistane Te Tevsandin

Li capa cihane senayibuna kapitalist, ji metropolen emperyalist, berbi dorhele (Nivkada Basur) ve te guhaztin.projeya GAP ji sermiyane Tirkiye u cihane re serten destdayi diafirine. Rejima Komera Tirkiye, bi siyasetek zanebun kapitalizme li her devren Kurdistane ges dike u ditewisine. Ya pasi ji siyaseta arzikirine te mesandin. Bi tesira van hemuyan di salen 1990 i de, li Kurdistana Bakur, gesbuniya senayi ya kapitalist ket pevajoyek bi tews. Gesbuniya kapitalist ya li pesiya me, ji bere ciyawaztir, bi germicanka sektora arziye ye.

Kapitalizma ku li Kurdistane hatiye geskirin u goya "pergela peyase ya serbest" ji tekiliyen berjewendi yen sar pe ve tu tisteki di navbera mirowan de nahele. Hatibunen kesiti, bune navginen

guhertine. Afirandari te kustin. Hertist te metakirin, pera buye rewsa piva yekane ya hertisti. Hovbuna kulturi berfireh dibe.

Di purtika burjuvazi de ji kar u berjevendiye pe ve tu peyv ninin. Di ve riye de Kurdistan te gori kirin u di nava toz u dumana vi seri de bi derenceyek bear, bi jid pergela kapitalist ya yekdest ji nu ve te ava kirin. Sermiyane yekdest esil niha dest bi bikaranina potensiyela abori u civaki ya Kurdistane kiriye u we ji bo gesbuniya xwe weke texte qevze dinimine. Ol, iman u ala vi sermiyane yekdest nine. Kurd, Tirk, Cihu uwd. Hemu sermiyane tirkiye, di bina kumanda sermiyane navnetewi u emperyalizme de, sere selandina herhiste gel, pevra dajon. Ev rews ji bo yekitiya berjevendiye proleteren li Tirkiye u Kurdistane dijin, hemuki camidi diafirine.

Bihabuna jiyane ki bilind dibe, betaliya ku veguheriye bobeleteke civaki, girsayen karker u kedkaran ji her cureye ewleyiya jiyane bepar dihele. Di bina nire giran ye nirxa zede ya kapitalist de, mirow berbi her cureye fediye ve, tene daf dan.

Dewlemendiya civaki ku ji ali karheza bimese u girseyen kedkar yen dixebitin ve te afirandin, li diji piraniya civake, weki hindikahi di desten cina burjuvazi de sift dibe. Newekheviya civaki mezin dibe, misefila dusa deramete ya li navbere cinan bi sid kur dibe.

Di ve pevajo ye de, nakokiya himi ya weki nakokiya ked-sermiyane ya di navbera xwebimilk kirina kapitalist u karektera civaki ya hilberine ya her zede dibe de, kur dibe.

[Burjuvaziye Kurd-Kurdistane Li Diji Sorese ye](#)

Li Kurdistane edi cinek burjuvazi ya afiri-diafire. Li bajaren Kurdistane, kumen sermiyane ku di hengufa holdinge de birexistin bune ne kem in. Burjuvaziye Kurdistan ku rapeliqiye hengufa yekdestiye, veguherandiye hevbesiyek abori u yekitiya berjevendiye ku naye ketandin. Bi ve rawesta xwe ya cini ji nirxen netewi qetiyaye u li hember tekosins rizgariya netewi cih girtiye. Behtirin burjuvaziye Kurd, li Kurdistane dibe sparteka neferma ya dewleta Komera Tirkiye. Burjuvaziye hevkar ye Kurd, bi zanebuna berjewendiya cini dizane ku ci dike. Gels di, soresger u koministen kurdistane, karibin berjewendiya (rizgari) cini ya proleterya li ser nave gele me ye karker-kedkar, b perspektivek siyasi gisti kirine u li hemberi burjuvaziya xwe tekosin geskirine de, girek dibe.

[Li Kurdistana Bakur Artesa Kede Mezin Dibe](#)

Gesbuna teknike u hilberina bi capek fireh tim mezin dibe, hilberina bicuk ekarte dike. Navginen hilberine di yekdesta cini kapitalist de sift dibe. Makinebun u gesbuna kapitalist ya di wezeye de, gunditiya perçe kiriye. Burjuvaziye ax u werze, gunditiya navin u pucik u karkereyek demsali yen wezeye ku biberfirehi tehvli gunditiya xizan-beerd e, pek hatiye. ev pevajo ya hena didome. Di kada wezeyi da, li aliyeke burjuvaziye weze u erde, li aliye din karkeriya wezeyi ya tim u muwaqet (demsali) weki cinen hevdi j yen xwedi berjewendiya cini, pekhatine. Hinek karheza zede ku di wezeye de makinebune ew daye der, besdari proleterya ya bajar, yen din ji an besdari betalan u karkeren

demsala dibin an ji derin metropolen Komera Tirkiye.

Hilberkaren bicuk yen bajar u navceyan ji, li hemberi ruxandina misoger ya gesbuniya kapitalist ya yekdest diminin. Bi wi awayi weki bi gesbuniya sermiyan ve giredayi, sefen proleterya ku bipive mezinkirina sermiyan dikare mafen sermiyan bibine, ji hela tebeqeyen civaki yen ciyawez ji xwedi bike.

Bi senayibuna kapitalist ya ku di van salen pasi de hatiye tewisandin, berstupiyen ku weki camidi bune proleter ji Kurdistanê sefen artesa keda ya bimese berfireh kiriye. Dive ev yek ji tevli van gesbuniyan ji bet kirin.

Rejima Komera Tirkiye bi zora cek, ji gund u navceyan Kurdistanê bi milyoman mirow mecbiri gockirine kir. Ev goc artesa kede ya betal ji adete der berfireh kiriye. Ev gesbuni, her ci kem bibe ji, didome.

Kapitaliz, di her care de bare buhrane ye giran li ser mile cina karker siwer dike. Burjuvazi bi milyonan karkeren xizmet, weze u senayiye, besigorte, ji her cure ewleyiya civaki bepar u bi miseyek kem ku je re nanozike ji naye gotin, mahkumu xebate dike. Cina karker ku hemu devlemendiyen daringi hildiberine, hilberen xwwe u nawginen hilberine re biyan dibe u dibe qeteba mekiniyan.

Li Kurdistanê Bakur soresa civaki u netewi li ser nakokiya himi ya hilberina kapitalist ya serdest ku weki nakokiya ked-sermiyan e, bilind dibe. Gele Kurdistanê ye karker-kedkar tene bi rizgariya netewi nikari kima xwe birene. Dinamika himi ku dikare rizgariya civaki u netewi bi butuniyek neqet bimesine, proleterya ye.

[Di Hilberine de Keda Zarok u Jinan ya Bimese Zede Dibe](#)

Li ger makinebun u gesbuna teknolojiye, di hilberine de nisbeta keda zarok u jinan ya bimese ji her roje zede dibe. Di nava artesa bimese ya li bajar u zewiyan dixebiti da, ditina zedebuna nisbeta keda jin u zarokan, bi caviki tazi gengaze.

Sermiyan, ji ber sedemen mina erzani, qelsi u berexistin, di hilberine de bikaranina keda jin u zarokan cetir dibine.

Weki din ji ji bo keda gihistiyen di hoyen giran u erzan de bete xebitandin, keda jin u zarokan weki ceka hedidandine dinirxine.

Li hember hemu hoyen xebat u mehtina giran, pergela kede bimese ya kapitalist ji bo jinan, li gori jiyana malbata kevnesopi u abori ya girti ya feodal merheleyek pes dinimine. Jin, di bina serten giran da tene xebitandin u tene mehtin. Li hember we yeke ji hedefa carenusa xwe ji bini ve biguherinin de, bune xwedi navginen tekosin u birexistine. Rizgariya jinan bi soresê ve; serketina soresê ji, bi azadbun u di ser de, cihgirtina calak ya jinana ve giradayi ye.

[Dorhela Xwezayi Te Helsandin, Tewsê Ekolojik Xirab](#)

Dibe

Rejima Komera Tirk sere ku li diji tekosiina azadi ya netewi dimesine, welete me weran kir. Daristan hatin sextandin, zozanen bi cawkaniyen av u mergen xwe dewlemend, ji heywan xwedikirine re destdayi, hatin helsandin, ku edi nayen bikaranin. Ev helsandin ji ber dewame.

Her yek bendaven ku li peyhev tene cekirin, birek ji nirxen xwezayi u diroki yen welate me tune dike. Ew bendav suriste diguherine, gelsen ekolojiye diafirine u re dide derketina nexwesiyen nu yen bijuna mirow dixin xetere.

Kapitalizma talanker u bepilan, ku bi akama kesa kaledend u keda erzan ya li Kurdistane, bi tewsa te ges kirin, bi daringen kimyayi qirejkirina cawkaniyen binerde li seri, xetereya qirejkirina senayiye her dice mezin dike.

Kurden Li Hela Tirkiyaye Dijin

Komera Tirkiye pey hev ji sala 1978 an vir de, bi idara awarte, bi cuntaye fasist, sere taybeti u rewsa awarte kurdistane idare dike u bi tevkustin u terore, tekela gelheye ku sparti piraniya Kurdan e, bi siyasetek zane diwxaze biguherine.

Bimilyonen kedkaren Kurd derin metropolen Tirkiyaye. Li gel goberen ji mej va ber dijvariye abori u cawsandinene siyasi cune, tevli van girseyan, hejmara Kurdan ku li Tirkiyeye dijin ci bigre, digehije yen Kurdistana Bakur.

Partiyam Kominist akurdistan bala xwe dide ve buyineye u ji bo careserkirina gelsen gele Kurd ye li derwayi welate medar dijin, dixebite; ji bo li ciyekî le rud- nen, bi nasnameya xwe ya netewi di jiyana idari, siyasi, abori u civaki de ich bigrin tedikose; pengav u rexistinen ku di vi wari de hene pistek dike.

Ji bo pesengiye ji wan re bike, dixebite. Ji bo Kurden li Tirkiyaye dijin, di honandina tekosina yekbuyi ya kedkaren herdu gelan de rol bistinin u pekbinin, dixebite.

WESFA SORESE

Ji ber karekera kapitalizma Tirkiye ya giredayi, krizen abori ku dawinga xwezayi ya kapitalizme ne ji tevli yen emperyalizme dibin. Kriza abori kur dibe, domdar dibe, jiyana siyasi u civaki diguncine u berfireh dibe. Her cure anarsi, bazirganiya cek u eroine, dibin dawingen misegor yen pergele. Rejim, mafyayi dibe u dibe welate ruspikirina pereyen kreji. Pergela kapitalist bi avahi dirize u nezi pasiya xwe ya diroki dibe. Li pasiya pesvacune civaki-netewi ya gel/gelen me, ya cina me ya karker, dibe astenga himi.

1-Tevli mezinbuna nakokiyen misoger yen kapitalizma yekdest, proleterya bi nisbetik zedebuyi xwe li hember pewistiya ji bini ve guhertina pergele dibine. Tene proleterya, heta pasiye u bi dilsoziyak tam dikare pergala kapitalistji bini ve tepisa daye. Ku di civaka sosyalist de navginen helberine di milkiyeta gisti de ye; ji

her hele ve ji bo gesbuna civake hilberina mal navend le te girtin; refah u azadi ji hela hemu ferdên civake ve le te parkirin. Ev, ji bo proleteriyaya ku di mecburiyeta iqtidare bisekle demokrasiya xwe ya cini bidest bixe de ye, soresêk civaki tam pevist dike.

2- Li Kurdistane, nakokiya netewî ya ku ji beparbuna hemu maf u azadiyên netewî yên gelemperê me ye karker – kedkar ve xwedî dibe u bi nakokiyên din yên aborî, civaki re li rex hev, heta li nav hev in. Ew rews, ji heleke va hay u benxwedanek bihez ya netewî diafirîne, hela din ji wesfeke netewî bi soresa proleterya dide kezanc kirin. Ku ev sores ji alî kapitalizma edî bi hemu dawîngen xwe dirize u xwedî dibe.

Dewleta Komara Tirkiya li kurdistane navgîna cawsandina netewî ya li ser gelemperê me ya u tevli ve yeke navgîniya serdestiya cîni ya burjuvaziye hewkar ya Kurd u ya mehtîna wî ya kapitalîste. Praniya karker u kedkaren, ne tene li hember tene kezanc kirina demokrasiya ku di bin yekdestiye de ne, le bele hela netewî va li hember jî nu ve afirandina we ne jî.

3- rizariya cîna karker, de bi calakiya we pek were. Ku proleteriyaya girseyên civaki yên dicwsin u tene mehtîna rizgar neke, ew jî rizgar nabe. Kadkêren bor u bajarên; pisekêren bicuk, hilbervanên bicuk jî hela siyasi ve bi pelcîkandîne naminin., di heman deme de, di bin cawsandînen kapitalizma yektedst de ne. di soresa civaki de raste rast dibin hewalbandên proleterya. Ev gesbuniya bi awayekî gîstî wesvîkî kadker bi soresa proleterya dide kezanc kirin.

4- Kominîstên Kurdistane, ne tene berjevendiyan proleterya, li gel ve yeke, yên gelemperê me yên ten cawsandin u mehtîna jî dimînin u jî bo ve yeke tedîkosin. Partiya kominîst a kurdistan, her cîqas, berî hertîstî xwe xîstîbe bine bare parastîna berjevendiyan proleterya jî, li jemayîyên gelemperê me yên pes u soresger yên jî diroke ten xwedî derte. Ew, jî bo tekosîna gelemperê me ya demokrasi u azadi ya netewî di bine hegemonyaya proleterya de, bi tekosîna jî bo sosyalîzme te dayin, di nav yekîtiyeke da, bi ser bixwe ser dike.

5- Partiya Kominîst a Kurdistan, li dijî zulma netewî, tekosîna soresa ya netewaperasta burjuvaziye bicuk ku puxtek pes hildigre, destek dike, li gel ve jî li hember siyaseta wî ya ku yekîtiya proleteriyaya navnetewî qels dike u ya proleteriyaya Kurdistane di tengdîtîniya netewî de heps dike, dikose.

6- Partiya Kominîst a kurdistan, di gelsa netewî da careyên reformîst yên de daviye li cawsandin u hemu cureyên cîyavezkîrînen netewî nedîn, red kirin. Bi avayîkî gîstî, da re dice rizgariya civaki-netewî de, reformên wekî mevziyên kezenckîrî dibîne.

7- Soresa proleterya ya civaki ya dinamikên Kurdistan yên civaki u netewî derdibe u ges dibe ku de gelemperê me bigihîne rizgariya tam, soresa gel ya demokratîk ya netewîye. Entegrasyona aborî ya ku di navbera Tirkiya u Kurdistana Bakur de pek hatiye u jî dawîngen civaki, siyasi u kulturi ra re daye, di nava herdu Gelan de dinamîzma soresa ya dijîmîne hevbes, herdu Gelan bibe rizgariye,

her roj bi hez dibe.

Partiya Kominist a Kurdistan bi armanca ku soresê li layen berjewendiya cini ve bi gaven ewle bibe serketine, bi cina karker ya Tirkiye re yekitiya sendikayi u siyasi armanc dike, tekosina hevpar ges bike.

8- Bi dimenen seradete gesbuna teknik, gihandin, hev heyadarkirin, gera sermiyan u metayen u pevajoya kadbuniya ku di van salen pasi de hatiye kur kirin., welaten kapitalist dike yekeyek herema yek bazarek cihane. Li dora yek armanca pasi, zemina yekitiya tevgerê ya navnetewî ya proleterya bihez dike u giringahiya we zede dike. Afirandina yekitiya enternasyonalist tevgera kominist ya cihanedike peywîrek bilez u jiyani.

Proleterya Kurdistan ku di armanca kominizme de bi proleterya navnetewî re hemên armance par dike, mifrezeyek netewî ya artesa proleterya cihane ye. Proleterya Kurdistan, mina her mifrezeyek netewî, berpesin di capa netewî de tekosina cini li hela xwe bisebixwe, de karibe stubaren xwe ku jipeywîren navnetewî derdibin, bi awayeki herî ce pekbine.

9- Mina civat u hindakiyen netewî Ermeni, Erebi, Azerî Esurî ku li Kurdistanê Bakur dijin, tevli Kurdan jî serî ve bi zore hetine daxilî pergala Tirkiye ya siyasi u aborî kirin u hatine cewsandin. Ev gel jî her cureyên mafên netewî bepar hatine histin u bi piskaftina bizore jî bo bihelin, te xebitin.

Carenusa van gelen Kurdistanê, bi ya netewê Kurd re di nav hev de ye. Ji ber ve yeke, dive proleterên wan bi proleterya Kurdistan di bine yek banîkî partiyê de birexistin bibin u di pevajo u tekosina soresê de bi yekbin. Wekî din, di bin yek banîkî partiyê de, birexistinbuna wxeger ya heremî ya wan gelan te armanc kirin. Rizgariya van civat u hindikakiyen netewî, bi damezrandina Komara Kurdistan yaeze u sosyalist de pek were.

ARMANCA IQTIDARE U WESFE PARTIYA KOMINIST A KURDISTAN

Partiya Kominist a Kurdistan, partiya proleteryaya Kurdistanê Bakur e. Li dora siyaseta cini ya serbixwe yekîtiya birexistinabuna proleterya dipareze. Armanca we ya pasi, bi damezrandina sosyalizme re, civake bigehine pergalek kominist ya bemehtin u becin. Ji bo bigiheje ve armance, li Kurdistanê, bi serketina Soresa Gel ya Demokratîk ya Netewî re, damezrandina diktatoriya proleterya armanc dike.

Partiya Kominist a Kurdistan, merc an sores re nede iqtidara proleterya jî, jî bo bina iqtidara proleterya de, serdestiya netewî pekwere, de tekosins xwe bidomine.

Partiya kominist a Kurdistan, bi berjewendiya cini ya proleterya nezîkî tebekeyên kedkar u yên din dibe. Berjewendiya proleterya, li ser nava hemu gel gîstî dike (bi bername dike), tekosina soresê ya spartî zore dimesîne.

Partiya Kominist a Kurdistan, rizgariya netewî u civakî, wekî yek pevajo yek soresê ya diroki dibîne u bi destxistina rizgariya netewî

re, armanc dike ku dawî bide milkiyeta arzî u mehtîna keda bimese jî hole rake.

Partiya Kominist a Kurdistan bi tevgera ve perspektîva himî, di armanca azadiya netewî, demokrasi u sosyalîze de rîya, SoresaGel ya Demokratîk ya netewî di pesengîya proleterîya de bete mesandin, dipareze. Li dijî emperyalîzme, cewsendîna netewî, fasîzm u kapitalîzme, tîfîka himî ya proleterîya bi gundîtîya xîzan re pektîne; jî bo afirandîna yekîtîya burjuvazîye bicuk ye bor u bajarî, rewsenbîran u hezen netewî yen soresger demokrat di Eniya Gel ya Demokratîk ya Netewî de pektenî u dixebite. Jî bo pekaniya Eniya Gel ya Demokratîk ya Yekbuyî ya gelen Tirk u Kurd, tedikose.

Partiya Kominist a Kurdistan, wekî armanca iqtîdare ya nezîk, federasyone armanc dike. Bi gelen Tîrkiye re li ser himen federalî u mercen wekhevîye yekîtîya iqtîdare armand dike. Li Kurdistanî Basur li layen ve armance jî bo damezrandîna KOMERA GELA SOSYALIST A KURDISTAN, tedikose.

Partiya Kominist a Kurdistan, jî bo diyarkirîna bihevremî an jî veqetana Kurdistanî ya bi Tîrkiye re, bi temamî di rewsek azad de li Kurdistanî, siyaseta serîdana referandûme dipareze:

SAZGERIYA NETEWI U AVAKIRINA SOSYALIZME

Partiya Kominist a Kurdistan, di berîdana sazgerîya sosyalîzme ku jî hela Komera gel ya Kurdistan ve de jî nu ve afirîna netewî jî pe were çîh, bi xezen bîngêhin, di warên aborî, siyasetî civakî u yen din de, standîna u pekanîna tedbîren li jêr pesdîbine:

A. Siyaseta Der

1-Komera Gel, hemu peyman u berpirsiyarîyen emperyalîzme yen malî, leskerî, siyasetî u ser welate me gîredayîna wan hene, de rake. De dest deyne ser sazgeh u qaden emperyalîzme.

2-Li dijî, jî nu ve parvekirîna çîhane ya emperyalîzme u dil gîrtîna gelan derte. Li dijî her cure tekilîn, erîs, ambargo u bloqbunîyen li navbera emperyalîstan derte.

3-Bi dewlet u gelen hereme re, hevkarî u damezrîna tekilîyen spartî berjevendîyen hevbes yen asitixwez dipareze.

4-Parastîna tewsa ekolojîk ya xwezayî, parastîna mafên mirowan, payîna berjevendîyen hevbes yen li ser asîman, feza, derya, cem u cemser, de li biryaren hevbes yen hatîbin gîrtîn, de beta sîkîn jîbo hînen din jî le bisîken de bete xebîten.

B. Li Qada Siyasetî

5-Komara Gel, mezringeh u mekanîzmayên idarî, siyasetî, leskerî, candî yen Komera Tîrkiya li Kurdistanî da hole rake.

6-Komara Gel, ji bo gel karibe u organen daraz, birevebir u zagonandine biafirine u kontrol bike, de mercan amede bike. Makezagon de wesfe iqtidara gel diyar bike u ciyaweziya ol, cinsiyet, netewi nede bercav u mafe azadi yen mirowen bingeh bigre.

7-ji bo pekanina ewlehiya derve u malzemeyen ji meziringeh, qad u sazgehene Komera Tirkiye u dewleten emperyalist hatine bidestxistin, de dewri Artea Gel u Milisen Gel bete kirin.

8-Damezrandin u birexistina dewleta netewi de li ser himen regeza demokrasiya proleterya were pekanin. Ji bo demokrasiya sosyalist, li seri jiyana civaki, mezringehen iqtidara navendi, di rura hiya jiyana civaki, kulturi da xebitandibe u siyasetek bi rik bete sopandin.

9-De pesigirtina birokratikbuni u di her sewiye de gel durketina qedemeyen idari, tevdiran bigre. Gava yekiniyen idare yen navendi u heremi peywir u berpirsyariyen xwe pekbini, de calakiyen wan ji gel ra vekiribe u de karibe be were kontrol kirin.

10-Idariyen heremi, di her sewiye da were bihezkirin. Besdari u siheti ya ji jer ve ya hemu biren cavaki de were pekanin. Ku bive, ji hela yekineyen tekil a civaki ve, de berpirsyar ji peywere bikani were derxistin. Ev yek bixebat da were serdest kirin.

11-Di demokrasiya sosyalis da, ji bo ku gel bikanibe xwe bi xwe idare bike, mafe birexistinbune, be kemasi de bete naskirin u di ve hele de, de pute bete nisan kirin, bete tewsiq kirin.

12-Pewiste ku li diji hebuna burjuvazi ya abori, siyasi u ramani de tekosinek bi biryar u lihevnehatin were sopandin.

13-Iskence, de suceki mirowatiye be te berisandin u be te qedexe kirin.

14-Daraz, ji giredaniya bi birevbirine de be te rizgar kirin. Li dewsa ji jor va tayinkirine, daner u dozger de ji jer ve betin tirxan kirin.

15-Ku hena peknehatibe, ji bo pekanina yekitiya welate me de siyaset betin tirxan kirin u betin pekanin.

C) Li Qada Aboriye

16-Li ser karsaziyen mezin, navin u yen dewlete, yen sektora arzi u yen emperyalistan yen yekdest, bange u sirketen sigortayan de dest were danin u werin civaki kirin. Ji bo tesfiekirina hilberinen bicuk yen senayiye, de qanikirina xwediyen wan karsaziyan bingeh were girtin.

17-Hebuna mali ya banqayen da werin civaki kirin, ku yek banqayek netewi de betin yekirin u de pergalek mali ya nu bete afirandin. Hemu bazirganiya mezin ya hundir u derva di bete gisti kirin. De tekili, bazirgani, milkiyet, hilberina pisekaren bicuk neye kirin. Ji bo ku derbasi hilberina kollektiv bibin de riya qani ki rine

bete pejirandin.

18-De li ser hemu mulkiyata erde ya mezin, tevi navgin u malzemeyen le, dest be te danin. Kirin u frotuna erde de be te qedexe kirin. Li ser erden mezin, milkiyet u hilberina kollektiv de be te pekanin.

Bi pergalen teknik yen nu, sosyalizasyon u berdariya hilberina wezeyi de be te pekanin. Mulkiyet u hilberina xwedi erden bicuk u navin de di poperetifen de be te yekirin, bi navgin, malzeme u krediyen divet, de betin pistek kirin. Ji bo ku derbasi milkiyeta kollektiv a sosyalist bibin, riya qani kirinede bingeh be te girtin.

19-Col, merg, dermalvani u banedari de be te ges kirin. De celebên heyvanen be te zede kirin u isleh kirin u bi ve awayi heyvanwani de be te ges kirin. Hebuna mal ya xwediye colen bicuk u dermalvaniya bicuk de te parastin, ji bo derbasi koperatifbuniye bibin de xebat were kirin u di pevajoye de ji bo derbasi milkiyeta gisti bibin, qani kirina wan be te armanc kirin.

20-Di destpeka avakirina sosyalizme de, ligel milkiyet u hilberina civaki, ya bicuk u taybeti ji hebe. Di pevajoya derbasbune de ku milkuyeten tevel de bihev re bijin, bigirani be ji, tesfiyeya hilberina bicuk ya di weze, bazirgani u seneyi ye da pek were. Di ve pevajoyeda, akama kesa milkiyeta sosyalist u refaha ku de di civake de biafirine, de rolek xuya bilize.

21-Daristan, cem u gol de weki male gisti ji bo berjewendiya civake be te nirxandin u be te parastin.

22-Di aboriye de plan kirina sosyalist ku ji ahenga yekitiya plan kirina navendi u heremi pekhatiye, de bingeh be te girtin. Enerji, rehesin, rehewa, ewleyi u bazirganiya der di guncana plankirina nevendi da bin.

23-Regeza tera xwe kirin di aboriye de, be te racav kirin. Le bi ve yeke, welat de xwe ji butiniya navnetewi siyare neke. Bituniya navnetewi u tera xwekirin weki perceyen bitunike de be te fahm kirin u be te tetbiq kirin.

D) Li Qada Civaki

24-hemu xebatkar di Yekitiya Sendikayen Kurdistan de, de betin yekirin. Di idari dewlete de dablesbuna sendikayan de be te pekanin. Bisendikabun, grev u peyman gisti, de bi zagonan, di bina ewleyiye de bin.

25-Bicuh kirin de tam were pekanin. De betali ji hole bete rakirin. rojakar, ji bo rojen giran 6, ji bo yen din ji bi qanda ku ji 8 seatan derbas nebe, ji nu ve de be te saz kirin. Seeten kar, hedi hedi de betir be te kem kirin. Xebitandina yen ji 16 salan puciktir, de be te kedexekirin.

26-Di aboriya sosyalist ya binavenda mirow de, bi pekanina nukirina teknolojiye, de seeten xebate bere bere be te kem kirin, bi vi awayi ji, azadbuna zeman de bete armanc kirin. Bi azadbuna zeman ya bi nisbeta kemkirina seetan xebate re de

kem bibe re, ji bo gesbuna piralî ya mirow ya civakî, siyasî, kulturî u wd. Mercen camidî de be te armanc kirin.

27-Regeza ji herkesî li gora qabiliyata xwe, ji herkesî re li gora keda xwe mise, de derbasî jiyane be vere kirin.

28-Rojên 21 e Adare Newroz, 1 Gulan u 8 e Adare roja jinen kedkar yê cihane, de rojên betlane betin qebul kirin u ji hela dewlete ve betin piroz kirin.

29-Xizmetên re, av, enerjî u bijûna de li herderên welat, be pere were pakirin.

30-Dî cerçawa siyaseta avadani ya nu de, gelsen bajarbuniye de bete ferisandin. Ji bo gelsa xaniyan bete ferisandin, tevdîren divet, de were standin.

31-Li her qade ciyawaziya jin u meran de were rakirin. Berixistibûna jinan, bilînbûna sewiya wan ya candî, besdarbûna jiyana welat ya siyasî, aborî u civakî de were pekanin. Ji bo jin bi calakî besdari her cureyên organên birevebirine bibin, siyaseten teswîq kirine de betin tîrxan kirin, ji bo ve yeke de merc were amede kirin.

E) Li Qada Ziman, Hevotin u Hindekariye

32-Zimane dewlete ye fermî de were rakirin. Ji bo ziman, cand u pesiya Kurd ges bibe u li nav civake belav bibe tevdîren divet, de were girtin. Li hember metabûna pîse de siyaseta were ges kirin.

33-Ji bo bir u kultura navnetewî di civake de serdest bibe, de hewl were dan.

34-Wesanên radio u televûzîne, li leyên hevotin u sewiya kulturî ya gel bilînd bibe, de ji nu ve were saz kirin. De sinema, teyater u wezîs were ges kirin. Gesbun u belavbûna werzîsa girse ya amator di were armanc kirin.

35-Ji bo hevotin u bijûna zarokan ya berî dibistane, mezringeh, navgin u personalên divet, de were teminkirin. Ji ya pesin heta ya bilînd hemu qedemeyên hevotîne de were pere kerin. Hevotin ditîna hemu zarok u ciwanan de were armanc kirin. Hevotîna gihîstîyan, de her der welat were belav kirin.

36-Ji bo gesbuna capemeniya navendî u heremî tevdîren divet, de betin standin. Pirtîkxane u salonên xwendîne de betin firawan kirin.

37-Dî jiyana kulturî, civakî u aborî de, de rewsa kesên ji hela beden u hes seqet in, de betin parastin u daxwazên wan yê xweru betin bercav kirin u sazîrînen divet, de betin pekanin.

38-Ji ber baweriyên olî de kes neye cewsandin. Li hember qezanckirîna danasiya siyasî ya olî de tevdîr were standin.

39-Dî jiyana aborî, siyasî u civakî de, de besdarbunakomsomola

Kurdistan were pekanin.

F) Ferisandina Gelsa Civatan u Hindikahiye Netewi

40-Ji heremen gele Ermeni, Azari, Asuri, Erebi u Tirk le dijin re, de muxtariyet were dan. Bi wekheviya maf ya tam besdarbuna idara welat de ji wan re were pekanin. Li sei Ermeni u Suryani, daxwaza vegera kesen bi tevkustunan an bi zor hatine goc kirin, de were pekanin.

41-Di nva regezen makezagone de, de gelen Tirk, Erebi, Asuri, Azeri u Ermeni bi zimane xwe hevotin u hindekariye bibin. Istifadekirina wan ji capemeni, radio, televuzyon, sinema, teyatir u wd. De were pekanin.

TEKOSINA JI BO DAXWAZEN ROJANE

Partiya Kominist a Kurdistan bi hemu soreger, hezen sosyalist, parezvanen asiti, dorhelparezvan, parezvanen mafen jin u mirowan re, ji bo daxwazen bi lez yen li jer tekosine ges bike.

A. Azadkirina Jiyana Candi u Siyasi

1-Iptalkirina mekezagone 1982 an; amedekirina mekezagonek nu ku wekheviya berjevendiya Kurd, Tirk u gelen hindikahi, maf u azadiyen mirowan bixe bine ewleyiye.

2-Iptalkirina zagon u hemu biryarnamayan hezezagone yen mina rewsa awarte, DEM (DGM), walitiya heremi, nefikirin u sansure. Iptalkirina yekineyen serten taybeti mina cerdevani, Timen Tevgere. Taybeti, JITEM u Walitiya Heremi.

3-Dive li Kurdistane dawi li operasyonen leskeri were anin. Di ve goc kirina bizore ya gelhe were rawestin. Zaniye, ku y<en li ser malen wan dest hatiye danin u yen ku xani u malen wan ji aliye hezen militarist, dewlete ve hatine sewtandin u weran kirin, ji ali dewlete were dayin. Berpirsiyar u mezringehen dewlete ku bune sedema ve werankirine, dive werin daraz kirin. Ji kesen bixwazin vegerin gund u navceyan xwe re, rewsek ewle u bisemt were amedekirin.

4-Iskence, dive weki guneha mirowati were berisandin. Iskencevan derkevin pes dadgehe u werin cezakin.

5-Qedexeya li ser Kurdi u zimane gelen hindikahi were rakirin. Qedexeya li ser bizimane maderi hevotin u li ser capemeniyewere rakirin.

6-Dive hemu zagonen ku maf u azadiyen mina rexistinbuniyen siyasi, xwepesandin, civaki, kulturî-pise u capemeniyê teng an qedexe dikin, werin iptal kirin.

7-21 e Adare Cejna Newroz, 1 Gulan Cejna karkeran, 8 Adar Roja Jinen kedkar yen cihane, bizagon bibin u bibin

rojen betlane yen fermi.

8-Dive leborinek gisti were derxistin. Cezaye darkistine were rakirin u ihlalen huquku yen ser werin vekolin u yen je berpirsiyar bin werin ceza kirin.

9-Dive azadiya ol u wicdan bikeve bin ewleyiye. Dawi li cihekeriya ol u mezheban were dayin. Dawi li hevotina oli ya bi deste dewlete were dayin.

B. Cetirandina Jiyana Xebate

10-Li hemu karcihar, mafe karkeran yen biazadane sendikabun, di hilibjartina sendikaye da, seri li referandume dan, li hevhatina gisti, grev, greva hevpistgiriye u greva gisti were zagonikirin, lokavt were qedexekirin.

11-karkeren demsala li seri, karkeren werzeyi, ji bo sendikabune were destek kirin.

12-Li her hela jiyane besigorte xebitandin, dive were qedexekirin u yen bidin xebitandin ji tuji cezayen girin werin kirin.

13-Dive dawi li taybeti kirina ku veguheriye pergalek talane, were anin. Dive zagonen ewlehiya kar, tenduristiya karker, MCB (ssk) u ji karketine li yen dixebiten, ji nu ve be ten sazirn. Dive bimeya (sigorte) bekariye were damezrandin. Dive tekili her jiyana kar, mafen karker u sendikayan yen idare u dagere bi zagonen bikeve bine ewlehiye.

14-Di bin nave veziniya bicihkirine de, bi zagonen asteng kirina ji karker derxistina karkeran ku patron bi kefa xwe pek tinin.

15-Dive hemu cihkaran rojakar heri zede 8 seet, rojakar ya hefteyi weki 5 rojan were sinor kirin. Li ciyen kargiran u ji tenduristiye re bizarar, beyi daxistina mise rojakar heri zede dive 6 seet be u mesayiya zede were qedexekirin.

16-Dive miseya kemptirin li gora mercen roje be u di sewiya pekanina daviyahiya abori u kulturi ya karker u malbata wi be u ji ali komisyonek ku niminindeyen karkeran te de bicalak bin, were diyarkirin u dervayi bese were histin.

17-Dive ji mamuran re mafe sendikayi ye bi grev bi lihevhatina gisti were dayin. Zagonen ku tekosina siyasi ya mamuran asteng dikin werin guhertin, lepirsina ewleyi were rakirin.

18-Dive berkar ji hemu mafen karkeran betin istifade kirin. Xebata kesen kemi 16 salan were qedexe kirin. Ji ber ku heza kede ya erzan e, karsazen ku zarokan dixebitin

werin cezakirin.

19-Dive derameta ji karketi u yen hevceyi lenerine ne, bi qanda mirowane jiyana xwa karibin bidominin u were bilidkirin. Dawiyahiyenkesen hevcehi lenerine, ji ali dewlete were temin kirin. Xizmeten tenduristiye li her deveran dibin ewleyiya zagonan de be u were berfireh kirin.

C. Li Her Qade Ji Jinan Wekhevi

20-Iptalkirina hemu zagonen ku serdestiya meran bingeh digrin.

21-Qedexekirina ledana jinan ya ji adet u toreya derdeme dize, dive were qedexekirin. Rakirina qelin ku jinan dixewsa meta.

22-Di jiyana rasti da li her derveri pekanina wekhevi ya jin u meran. Qedexekirina bikaranina keda jinan ya erzan. Li her qada jiyane, bikaranina regeza xebata bimesi ya wekhev.

23-Girtina hemu ciyen ku li ser pista jinan kare, bidestdixin u wan kemrumet dikin. Ji kesen ku li wan deran dixebiten re kar peydakirin.

24-Ji jinen dixebitin re, beri u pisti ziyane sise sise meh dayina mafe desture bimesi. Ku bixwazin pisti zayine heta 3 salan bimese bidestur betin berisandin. Li hemu cihkar u mezringehen dewlete, ji ali karsazan, bi zagonan pewistkirina damezrandina helin u kresen zarokan.

D)Di Dawi Li Cawsandinen Li ser Gunditiyen Kedkar Were dayin

25-Dive dewlet ji bo ku jiyana xwe ya civaki u abori nu ve saz bikin, bi taybeti alikariya gundiyan vegeriyan u yen de vegirin yen layen dewlete hatine gockirin, bike.

26-Dive dawî li cawsandina ku burjuvaziye werze u erde, yekdest u dewlet li gundiyan navin u hilberkaren pucik dikin, were dan. Bi kredi u navgin u malzemayan betin pstek kirin. Dehnen ku ji dewlet, banqe ticaret u qebelan kirine werin iptalkirin.

27-Pekanina jorin u jernix ya ku li gora berjewendiya burjuvaziye werze u erde yekdestan dixebite, dive were rakirin. Li gora gunditiya kedkar pergalek yek nix were bikaranin.

28-Ji bo geskirina heywan xwedikirine, dive zozanen ku ji hela dewlete ve hatine ruxandin u qedexekirin, ji nu ve betin ewle kirin. Ji bo gunditiyan pucik u navin karibe heywan xwedikirine ges bikin, dive bi krediyen kemfaiz werin destek kirin.

D. Ji Ciwaniye Re Dahatiyek Ewle

29-Dive dawi li hevotina pisevkar, soven u nijadperest weredan. Dive hevotin u amojkari bizimane maderi pek were.

30Ji zaroken re, ku dahatuya civake ne, navendiyek bi tenduristiya bedeni u ruhi karibin te de mezin bibin, dive bete amade kirin. Dive Daxwuyanameya Mafen Zarokan ya Netewen Yekbuyi bekemasi were bikaranin.

31-Amedekirina pergalek hevotina ku li ser hime hindekari u tepisa kesi rudine. Dive ciwan bigehijin mafe hevotina bepere u beazmun. Demokratik kirina pergala hevotina. Dive zaningeh bigehijin cekirinek xweger u MHB (yök) were batal kirin.

32-Rakirina zagonen ku ciwaniya sagirt re siyasete qedexe dikin. Dive temene hatin hilbijartine dakevi 18 salan.

33-Dive werzisa girseyi bete firawan kirin. Dive cekirina hime ve werzise ji hela dewlete ve were amede kirin.

34-Dive cawsandinen li ser rewsenbiran ku hilbervan u guhezvanen kulturi u pise ne, bete dawiyandin. Ji bo ku karibin xebaten xwwe bimesinin werin destek kirin.

F) Dive Bajar Di Rewsek Le Bete Jiyin u Xweger De Bin

35-Zelzeleyek kemhez ji, Amed li seri, de li bajaren Kurdistanê re bide bobelaten mezin. Dive ev rasti bete bercaw kirin u avakirinen deri ilanên avadane u rews werin astenkirin.

36-Dive spekulasyona pagan were asteng kirin. Sihetiya bi biryar li sser zedebuna xaniyan were pekanin.

37-Dive ava vexwarine u enerji were sewiya ihtiyaca gel. Ji bo jiyaneke tendurest, nu kirina sebekeya ava vexwarine u ya kanalizasyone. Bilez tamam kirna avahiya himi. Di vi wari da dive idaren heremi xwedi raye bin u ji ali idara navendi ji hela maddi, teknik, navgin u melzemeyan ve werin destek kirin.

38-Dive cewsandina dewlete u ya nevendi ya li ser idaren heremi werin kuta u bigehijin cekirenek muxtar u demokratik.

PARTIYA KOMINIST A KURDISTAN JI BO PEKANI NA ARMANCEN BERNAMEYE BI

**HEMU HEZA XWE DIXEBITE; GAZI HEZEN
KOMINIST YEN KURDISTANE DIKE, DA KU
DI NAVA AVAHIYA REXISTINI YA XWE DA
CIH BIGRIN!**

Komita Navendi a KKP

